

Інформація

про виконання МВС України Плану заходів з реалізації Національної стратегії
у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2015 року № 1393-р

Найменування очікуваного результату (відповідно до Національної стратегії)	Найменування заходу, спрямованого на досягнення очікуваного результату	Індикатор досягнення	Строк виконання	Основні виконавці	Стан виконання
1	2	3	4	5	6
1 Створення ефективної системи, спрямованої на забезпечення протидії злочинним діянням проти життя людини, запобігання їм, припинення та покарання за такі діяння, відшкодування збитку сім'ям потерпілих	3) Підготувати проект організаційно-розпорядчого документа про здійснення заходів з організації негайного виявлення та розкриття фактів катування, жорстокого та нелюдського поводження у районі проведення антитерористичної операції.		До 30.04.2016		Основним виконавцем зазначеного пункту плану визначено Національну поліцію України. Проект нормативно-розпорядчого документа до МВС не надходив.
2. Наявність правових засобів захисту і	2) Розробити із залученням фахівців Мін'юсту та інших заінтересованих органів		До кінця II кварталу 2016 року		Завданнями кримінального провадження, відповідно до статті 2 Кримінального процесуального

<p>механізмів ефективного розслідування порушень права на життя.</p>	<p>державної влади методичні рекомендації для працівників правоохоронних органів щодо принципів ефективного розслідування відповідно до практики Європейського суду з прав людини та забезпечити їх використання в службовій діяльності органів і підрозділів.</p>				<p>кодексу України, є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду. Кримінальне процесуальне законодавство України вимагає від органів досудового розслідування суворо дотримуватися засад кримінального провадження, перелік яких є вичерпним та відповідає міжнародному законодавству із зазначеного питання.</p> <p>З метою досягнення більш ефективного рівня проведення досудового розслідування Головним слідчим управлінням спільно із відомчими вищими навчальними закладами освіти розроблено методичні рекомендації за окремими категоріями злочинів, які відповідно до статті 216 КПК України віднесено до компетенції слідчих Національної поліції України (злочини проти життя та здоров'я, проти власності, у сфері господарської діяльності та інші).</p> <p>У свою чергу, кожне рішення</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>Європейського суду з прав людини має індивідуальний характер, тобто в кожному рішенні зазначено факти порушень прав конкретної людини. Разом з тим порушення класифікуються відповідно до статей Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини.</p> <p>Для належної організації заходів, спрямованих на захист прав і свобод людини, недопущення в подальшому порушень Конвенції, до відома працівників органів досудового розслідування Національної поліції України доводиться правова позиція Європейського суду з прав людини та висновки за конкретними справами.</p> <p>Зважаючи на викладене, пропонуємо виключити підпункт 2 пункту 2 Плану заходів, яким передбачено розроблення методичних рекомендації для працівників правоохоронних органів щодо принципів ефективного розслідування відповідно до практики Європейського суду з прав людини, з наступних підстав, з огляду на наступне.</p>
--	--	--	--	---

<p>7. Забезпечення дієвості засобів правового захисту для кожної особи, що зазнала неналежного поводження</p>	<p>3) з метою зменшення кількості випадків катування та неналежного поводження в діяльності поліції спільно із заінтересованими органами державної влади здійснити комплекс заходів, спрямованих на запровадження механізму автоматизованої реєстрації відвідувачів у всіх адміністративних будівлях органів і підрозділів Національної поліції.</p>		<p>До кінця III кварталу 2016 року</p>	<p>Вважаємо за необхідне внести зміни до підпунктів 3 та 14 пункту 7 Плану заходів частині органу, відповідального за виконання.</p> <p>Так, підпунктом 3 пункту 7 Плану заходів на МВС покладається запровадження механізму автоматизованої реєстрації відвідувачів у всіх адміністративних будівлях правоохоронних органів. Повідомляємо, що частиною 1 ст. 2 Закону України від 23 грудня 1993 року «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» визначено перелік правоохоронних органів, зокрема органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони.</p> <p>Ураховуючи викладене,</p>
---	--	--	--	--

					пропонуємо виконання заходів, передбачених підпунктом 3 пункту 7 Плану заходів, доручити центральним органам виконавчої влади відповідно до вимог ч. 1 ст. 2 Закону України від 23 грудня 1993 року «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів».
7. Забезпечення дієвості засобів правового захисту для кожної особи, що зазнала неналежного поводження	14) Здійснити на виконання частини другої пункту 21 Перехідних положень Кримінального процесуального кодексу України розроблення нормативно-правового акта, спрямованого на врегулювання питання щодо заміни в судах загальної юрисдикції металевих загороджень, які відокремлюють підсудних від складу суду і присутніх громадян, на загородження із скла, а також провести розрахунки потреби коштів на здійснення такої заміни та внести в установленому порядку відповідні пропозиції щодо бюджетного фінансування				Пропонуємо виключити МВС як основного виконавця підпункту 14 пункту 7 Плану заходів та відповідно НПУ, оскільки згідно зі статтями 148, 149 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положенням про Державну судову адміністрацію України, затвердженого рішенням Ради суддів України від 22 жовтня 2010 року № 12, органом у системі судової влади, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів, представляє суди у відносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування в межах повноважень, установлених

	зазначених заходів.				законом є Державна судова адміністрація України.
11. Визначення засобів захисту від неналежних умов тримання під вартою	<p>8) Спільно з іншими заінтересованими органами державної влади розробити та видати в установленому порядку нормативно-правовий акт щодо регулювання питань використання засобів технічного запису часу прибуття затриманого (у тому числі для проведення допиту, дачі пояснення тощо) до органу або підрозділу Національної поліції та час її входу до приміщення із забезпеченням фіксації за допомогою електронної системи, видачі особі талону із зазначенням її прізвища, імені та по батькові, часу доступу до відповідного приміщення, з передбаченням збереження електронної копії такої інформації на магнітному носіїві самого терміналу з метою запобігання можливості її підроблення,</p>		До кінця II кварталу 2016 року		Основним виконавцем зазначеного пункту плану визначено Національну поліцію України. Розроблений та виданий нормативно-правовий акт до МВС не надходив.

	а також щодо переобладнання існуючих систем відеоспостереження органів і підрозділів Національної поліції з метою забезпечення централізованого збереження записів із можливістю їх перегляду в режимі віддаленого доступу.				
12. Приведення у відповідність із міжнародними стандартами процедури затримання і тримання особи під вартою, припинення практики незареєстрованих затримань	3) з метою запобігання катуванню та жорстокому поводженню спільно з СБУ забезпечити розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін і доповнень до статті 107 Кримінального процесуального кодексу та деяких законодавчих актів, що регламентують процесуальну та іншу службову діяльність правоохоронних органів, пов'язану із здійсненням заходів протидії злочинності, для забезпечення		До кінця II кварталу 2016 року		Національною поліцією України розроблено законопроект про внесення змін і доповнень до ст. 107 Кримінального кодексу України та готується для подання на розгляд Кабінету Міністрів України.

	обов'язкового здійснення відеозапису допитів та оснащення місць перебування затриманих осіб у підрозділах правоохоронних органів пристроями відеозапису.				
30. Впровадження ефективної системи незалежного контролю за діяльністю правоохоронних органів у частині додержання права на приватність	1) Розробити та видати в установленому порядку нормативно-правових актів, що передбачають запровадження знеособлених публічних річних, починаючи з 2016 року, і надалі щорічних звітів щодо кількості проведених негласних слідчих дій, які обмежують право на приватність, та використання їх результатів у розслідуванні відповідних злочинів і при ухваленні відповідних судових рішень.		До кінця II кварталу 2016 року		Наказом Національної поліції України № 299 від 08.04.2016 затверджено форму звітності 1-НСРД «Звіт про стан організації слідчих підрозділів Національної поліції України з проведенням негласних слідчих (розшукових) дій».
39. Унеможливлення безпідставного та непропорційного обмеження права на мирні зібрання	3) Забезпечити проведення у кожному регіоні держави інформаційно-роз'яснювальної кампанії для громадськості, насамперед у форматі «круглих столів», щодо положень закону про		Через 3 місяці після прийняття відповідного Закону		МВС опрацьовані Проект Закону про гарантії свободи мирних зібрань № 3587 від 07.12.2015 та Проект Закону про гарантії свободи мирних зібрань в Україні № 3587-1 від 11.12.2015. При прийнятті відповідного Закону

	свободу мирних зібрань.				МВС буде забезпечено проведення відповідних засідань.
105. Забезпечення комплексності та узгодженості законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації, упровадження відповідних та своєчасних позитивних дій на національному та місцевому рівні у сфері запобігання та протидії дискримінації, забезпечення ефективного та своєчасного реагування держави на нові виклики	3) Спільно з Мін'юстом, МОЗ, Мінсоцполітики, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (за згодою), Комітетом Верховної Ради України з питань прав людини (за згодою) забезпечити розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вилучення з диспозиції статті 161 Кримінального кодексу України частини, яка стосується кримінальної відповідальності за дискримінацію (пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв за ознаками) разом із внесенням відповідних змін до Кодексу України		До кінця II кварталу 2016 року		<p>Стосовно виконання заходу, передбаченого пунктом Плану, повідомляємо, що його зміст потребує редагування оскільки не відповідає практиці Європейського Союзу, відповідно до якої злочинами на ґрунті ненависті вважають злочини, причиною яких стала нетерпимість щодо певних груп у суспільстві.</p> <p>Термін «злочин на ґрунті ненависті» не визначає конкретного правопорушення, а описує поняття, яке є збірним. Злочини на ґрунті ненависті завжди базуються на правопорушенні, визначеному положеннями Кримінального або іншого кодексів, які передбачають покарання за ці дії та мотивації цих дій певним упередженням (Рішення Ради міністрів ОБСЄ № 9/09, Афіни, 01-02 грудня 2009 року).</p> <p>Вважаємо за необхідне внести зміни до пункту 3 частини першої статті 67 (Обставини, які обтяжують</p>

	<p>про адміністративні правопорушення та Цивільного кодексу України, передбачивши штрафи, відшкодування шкоди тощо, а також забезпечення покарання за злочини, скоєні з мотивів нетерпимості за такими ознаками, як раса, колір шкіри, релігійні переконання, сексуальна орієнтація, транссексуальність, інвалідність, мова (зміни до пункту 3 статті 67, частини другої статей 115, 121, 122, 126, 127, 129, статті 293), декриміналізацію зараження ВІЛ та іншими інфекційними хворобами (статті 130 і 133 Кримінального кодексу України) та необхідності виділення цих захворювань з інших видів нанесення шкоди здоров'ю в нормах Кримінального кодексу України, узгодження понятійного апарату Кримінального кодексу</p>				<p>покарання) КК України щодо створення більш ефективної системи запобігання та протидії дискримінації, шляхом створення норми, заснованої на «моделі ворожнечі», на прикладі Кримінального законодавства ряду розвинутих країн.</p> <p>Так, Стаття 377bis Карного кодексу Бельгії передбачає збільшення покарання, якщо один з мотивів правопорушення – це «ненависть, зневага або ворожнеча» по відношенню до особи через її захищену ознаку.</p> <p>Розділ 718.2(a) Кримінального кодексу Канади передбачає, що суд, який виносить вирок, також зобов'язаний враховувати низку принципів, у тому числі (і) розгляд доказів того, що правопорушення скоєно з мотивів «необ'єктивності, упередженості або ненависті» по відношенню до захищеної ознаки жертви.</p> <p>Таким чином, унесення змін до диспозицій статей Особливої частини КК України 115, 121, 122, 126, 127,</p>
--	---	--	--	--	--

	<p>України в частині кваліфікації різних форм та проявів нетерпимості, уніфікації термінології, пов'язаної з використанням терміну «нетерпимість».</p>				<p>129, 131, 132, 161, 194, 296 стосовно їх доповнення додатковою кваліфікуючою ознакою «скоєння з мотивів нетерпимості» є недоцільним.</p> <p>Висловлюємо заперечення проти декриміналізації зараження ВІЛ та іншими інфекційними хворобами. Прийняття таких змін призведе до втрати дієвого механізму протидії умисному зараженню іншої особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини, а також поставленню в небезпеку зараження вірусом імунодефіциту чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, що не відповідає державній політиці у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та іншим невиліковним інфекційним хворобам, а навпаки сприятиме поширенню невиліковних інфекційних захворювань в Україні.</p> <p>Слід відзначити, що кримінальна відповідальність за</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>зараження іншої особи ВІЛ-інфекцією особою, яка знала про наявність у неї цієї хвороби, а також за явне поставлення іншої особи в небезпеку зараження ВІЛ-інфекцією закріплена в кримінальних законодавствах Норвегії, Австрії, Литви, Латвії, Естонії, Болгарії, Польщі, Федерації Боснії і Герцеговини, Македонії, Китаю, Мексики, Бразилії, Хорватії, Швейцарії та деяких штатів США і Австралії.</p> <p>Наприклад відповідальність за зараження венеричною хворобою і ВІЛ-інфекцією передбачена в Кримінальному кодексі Республіки Польща (стаття 161 § 1 Хто, знаючи, що заражений ВІЛ, безпосередньо піддає іншу особу небезпеки такого зараження, підлягає покаранню позбавленням волі на строк до 3 років. § 2. Хто, знаючи, що заражений венеричною хворобою або заразною важкою невиліковною хворобою, або хворобою, реально загрожує життю, піддає безпосередньої небезпеки зараження такою хворобою іншу особу, підлягає штрафу, покаранню</p>
--	--	--	--	---

				<p>обмеженням волі або позбавленням волі на строк до 1 року. § 3. Переслідування злочину, передбаченого в § 1 або § 2, порушується за заявою потерпілого).</p> <p>Аналогічно зауваження стосуються декриміналізації венеричною хворобою. Прийняття таких змін є передчасним та потребує проведення відповідних соціологічних, кримінологічних та інших досліджень вказаної проблематики. У той же час суспільна небезпека зазначеного правопорушення полягає у заподіянні шкоди здоров'ю людини, негативному впливі на репродуктивне здоров'я нації та генофонд. Венеричні захворювання здатні викликати тяжкі наслідки, зокрема, безпліддя та психічні розлади, а також патологічні зміни в розвитку дітей. Особи, які хворіють на інфекційні хвороби чи є бактеріоносіями, зобов'язані вживати рекомендованих медиками заходів для запобігання поширенню інфекційних хвороб і виконувати вимоги щодо порядку та умов лікування, проходження медичних оглядів та обстеження.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Водночас внесення запропонованих змін до статей 121, 122 та 128 КК України та Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 року № 6, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26 липня 1995 року за № 255/791, призведе до певних труднощів при визначенні ступеня тяжкості тілесних ушкоджень за фактами зараження вірусом імунодефіциту чи інфікування іншою невиліковною інфекційною хворобою.</p> <p>Пропонуємо сформулювати завдання зазначеного пункту Плану щодо внесення змін до пункту 3 статті 67 КК України та узгодження понятійного апарату КК України в частині кваліфікації різних форм та проявів нетерпимості, уніфікації термінології, пов'язаної з використанням терміна «нетерпимість». З урахуванням зміни завдання Плану пропонуємо продовжити термін виконання до</p>
--	--	--	--	--

					кінця четвертого кварталу 2016 року.
107. Забезпечення безперешкодного доступу кожного до ефективних засобів правового захисту від дискримінації, дотримання і впровадження принципу недискримінації та культури поваги до різноманітності, вжиття заходів з подолання у суспільстві стереотипів, які призводять до дискримінації	5) розроблення із залученням міжнародних експертів та представників громадянського суспільства курсу для працівників правоохоронних органів щодо запобігання дискримінації та недопущення працівниками правоохоронних органів проявів дискримінації стосовно уразливих груп		починаючи з I кварталу 2016 р.		